

فرمت ارسال خلاصه فرایندها جهت شرکت در چهارمین جشنواره شهید مطهری

۱- عنوان فرآیند:

تهیه کتاب الکترونیکی چند رسانه ای جهت درس فناوری اطلاعات در پزشکی و پرستاری

۲- صاحبان فرآیند و همکاران:

منصوره فیض آبادی- دکتر محمد محمدزاده- حسن خلیلی

محل اجرای فرآیند:

دانشکده پزشکی

۳- نام دانشگاه:

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سبزوار

۴- گروه هدف فرآیند:

دانشجویان پزشکی و پرستاری

۵- حیطة فرایند:

۶- محور یا محورهای همسو با فرایند:

مرجعیت علمی

نظریه پردازی در علوم پزشکی

معرفت دینی (الزامات اسلامی فرهنگی در فرایندهای آموزشی)

اخلاق حرفه ای

پیشرفت و عدالت

بومی سازی فرایندهای آموزشی

اصلاحات و استانداردسازی در آموزش علوم پزشکی

رویکردهای نوین در فرایندهای آموزشی

آموزش علوم پزشکی پاسخگو

۷- تاریخ اجراء (مدت اجرای فرآیند به همراه جدول زمانبندی اجرا):

نیم سال دوم سال تحصیلی ۸۸-۸۹ و نیم سال اول سال تحصیلی ۸۹-۹۰

تاریخ	فعالیت
نیمه اول مهرماه ۸۸	جستجو در زمینه وجود نرم افزار ساخت کتاب الکترونیک
نیمه اول مهرماه ۸۸ لغایت آبان ماه ۸۸	تهیه مطالب و آموزشها به صورت مرحله به مرحله بر اساس سرفصلهای درس فناوری اطلاعات در پزشکی
آذرماه ۸۸	تهیه عکسهای مورد نیاز برای هر قسمت از آموزشها و جستجو برای فیلمهای آموزشی مرتبط با هر قسمت
بهمن ماه ۸۸	ارائه و تحویل نرم افزار به دانشجویان رشته پرستاری
مهرماه ۸۹	ارائه و تحویل نرم افزار به دانشجویان رشته پزشکی

۸ سطح اثر گذاری:

این کتاب در مرحله اول مورد استفاده دانشجویان پزشکی و پرستاری جهت درس فناوری اطلاعات در سطح دانشگاه علوم پزشکی سبزوار مورد استفاده قرار گرفته است که می تواند برای دانشجویان سایر دانشگاههای علوم پزشکی کشور نیز مورد استفاده قرار گیرد.

۹- مقدمه:

با رواج هرچه بیشتر تاثیر رایانه در جزئی ترین مسائل روزمره، دنیای ما با سرعت هرچه بیشتر به دنیای الکترونیک و دیجیتال تبدیل می شود و کتاب و چاپ و نشر نیز از این راه باز نمانده اند .

eBook یا کتاب الکترونیکی، پدیده ای کاملاً تازه در صنعت چاپ و نشر است و می رود تا نظام آموزش و اطلاع رسانی را با دگرگونی هایی اساسی مواجه سازد. کتاب های الکترونیکی یا eBooks صرفاً نسخه های الکترونیکی مطالب مکتوب نیستند . امروزه ، کتابهای الکترونیکی چنان امکاناتی را در اختیار کاربر میگذارند که دیگر نمی توان آنها را فقط " کتابهای نو ظهور " دانست ، بلکه این کتابها به عنوان فناوری آموزشی نیز بسیار مفید هستند . کتابهای الکترونیکی میتوانند علاوه بر متن، صوت و تصاویر و ... رانیز شامل شوند. بعلاوه می توانند در قالب فایل هایی که می تواند توسط یک رایانه اجرا شود مانند قالب های Word، HTML، PDF، و فایل های اجرایی EXE درآیند. سادگی اجرا، سادگی جستجو در متن ، داشتن قالب زیباتر ، منسجم بودن مطالب ، امکان عرضه یا فروش ساده تر و سریعتر ، داشتن قابلیت افزودن امکانات مالی مدیا و ... از جمله ویژگی هایی هستند که کتاب الکترونیکی را به عنوان یک رسانه نو پا و رو به رشد از سایر رسانه هایی از این دست ممتاز می گرداند.

واحد فناوری اطلاعات جهت دانشجویان رشته های علوم پزشکی جزو دروسی است که دانشجو را با اینترنت و امکانات آن آشنا می نماید. آموخته های این درس به دانشجو در طول دوران تحصیل خود کمک نماید تا نیازهای اطلاعاتی خود را تا حدودی بر طرف نماید. با توجه به عدم وجود منبعی کامل در زمینه فناوری اطلاعات که منطبق با سر فصلهای آموزشی این درس باشد و همچنین لزوم معرفی منابع متعدد در ابتدای ترم به خاطر پراکندگی مطالب در منابع مختلف توسط استاد و مشکلات دانشجو جهت تهیه همه این منابع و مطالعه آنها و همچنین تغییرات مداوم در اینترنت و پایگاههای اطلاعاتی اقدام به تهیه کتابی الکترونیکی که به صورت جامع ، آموزش مصور مرحله به مرحله و چند رسانه ای (فیلم و عکس) تمامی مطالب مربوط به مبحث اینترنت، اتصال به اینترنت، مرورگرهای اینترنت، جستجوی موفق در اینترنت، ساخت وبلاگ، پست الکترونیک در یاهو و گوگل، موتورهای کاوش، کتابخانه دیجیتال پزشکی و پایگاههای اطلاعاتی شامل sciencedirect و pubmed را پوشش دهد گردید.

۱- هدف کلی و اهداف اختصاصی:

تهیه کتاب الکترونیکی چند رسانه ای با جهت درس فناوری اطلاعات در پزشکی

- ایجاد منبعی چند رسانه ای در زمینه فناوری اطلاعات
- علاقه مند سازی دانشجویان به فناوری اطلاعات
- آموزش کاربردی جستجو در اینترنت و پایگاههای اطلاعاتی
- افزایش قدرت یادگیری دانشجویان با استفاده از چند رسانه

۲- روش اجراء (حداکثر در ۳ صفحه A4):

در ابتدا برای ایجاد کتاب الکترونیکی با قابلیت تورق در میان نرم افزارهای مختلف که امکان ایجاد کتاب قابل تورق داشته باشد و همچنین زبان فارسی را پشتیبانی نماید جستجو نموده از میان نرم افزارها نرم افزار flip album انتخاب گردید و سپس با توجه به سرفصلهای مصوب مربوط به درس فناوری اطلاعات در پزشکی رئوس مطالب و فصلهای کتاب الکترونیکی مشخص گردید . برای آموزش هر بخش با استفاده از نرم افزار snagit از دسک تاپ عکس برداری گردید و مرحله به مرحله آموزشها مصور گردید فیلمهای مربوط به هر مبحث در صورت لزوم در اینترنت جستجو گشته و در کتاب (آیکون فیلم) قرار داده شده است . برای مشاهده فیلمهای داخل کتاب کاربر کافی است بر روی آیکون فیلم در صفحه کلیک نمایند .از آنجایی که اکثر فیلمهای موجود در کتاب به صورت SWF می باشد هر جا که آیکون فیلم قرار داده شده است آیکون نصب نرم افزار flash player هم قرار داده شده که کاربر در صورت نداشتن این نرم افزار بر روی کامپیوتر خود کافی است بر روی آیکون نصب نرم افزار flash player کلیک نموده و آن را به راحتی نصب نموده و فیلمها را مشاهده نماید.

در ابتدای هر فصل از کتاب علامت گیره کاغذ درج گردیده است که با کلیک بر روی آن صفحه مربوط به اهداف رفتاری مربوط به آن بخش نمایش داده می شود.

برای راحتی استفاده از کتاب بر روی جلد آن علامت راهنمای استفاده از کتاب درج گردیده است که به محض کلیک بر روی آن تمامی موارد مربوط به کتاب به دانشجو نمایش داده می شود
برخی از امکانات دیگر این کتاب:

- ۱ - قابلیت تورق شبیه تورق در کتابهای چاپی با کلیک بر روی هر صفحه آن
- ۲ - فهرست مندرجات دارای لینک: برای استفاده از هر فصل کافی است بر روی نام همان فصل در فهرست مندرجات کلیک شده تا همان صفحه از کتاب باز گردد.
- ۳ - آموزش مرحله به مرحله با استفاده از تصاویر و فیلمهای با کیفیت بالا
- ۴ - استفاده از bookmark (نشانگرهای) رنگی جهت مشخص بودن هر فصل که با کلیک بر روی هر نشانگر همان صفحه باز می گردد.
- ۵ - امکان جستجو کلمه یا کلمات در تمام متن کتاب
- ۶ - انتخاب علامتگذاری صفحه دلخواه با استفاده از درج نشانگر
- ۷ - امکان نمایش صفحات به صورت slide show
- ۸ - ورود به پایگاه اطلاعاتی یا سایت مورد نظر با کلیک بر روی آدرسهای اینترنتی موجود در کتاب
- ۹ - قابلیت تنظیم سرعت تورق کتاب
- ۱۰ - قابلیت تورق خودکار کتاب

کتاب الکترونیکی نهایی به صورت فایل اجرایی exe بوده و اتوران است و به محض گذاشتن در درایو بدون نیاز به هیچ نرم افزاری اجرا می گردد. پس از تکمیل نهایی، در ابتدای ترم نسبت به تحویل کتاب الکترونیکی به دانشجویان اقدام گردید و در اولین جلسه توضیحات و راهنمایی های لازم در مورد استفاده از نرم افزار آموزش داده شد.

۱۱- نتایج و پیامدهای اجرای فرآیند:

- رفع مشکلات موجود برای تهیه منابع، مانند نایابی کتاب در بازار و پراکندگی مباحث در منابع مختلف در زمینه فناوری اطلاعات در پزشکی
- ایجاد انگیزه تازه در دانشجویان برای مطالعه و یادگیری
- درگیر شدن دانشجو در امر یادگیری و کمک به یادگیری فعال او
- یادگیری و درک بهتر به دلیل چندرسانه ای بودن کتاب و ترکیب متن و فیلم و تصویر
- سهولت انتقال مطالب در عین یکپارچگی
- سهولت استفاده از نرم افزار بدون نیاز به نرم افزاری خاص جهت اجرا (اتوران بودن نرم افزار)
- برقراری ارتباط بین مطالب کتاب الکترونیکی و اینترنت با استفاده از لینکهای موجود در کتاب
- انسجام مطالب و امکان تغییر قالب و شکل نمایش همچون: تعیین نوع نمایش به صورت کتاب و یا slide show
- سلیقه کاربر و تنوع تنظیمات نمایش کتاب
- انعطاف پذیری بیشتر برای اصلاح و یا انتشار ویرایش جدید با توجه به تغییرات سریع سایتها و پایگاههای اطلاعاتی

۱۲ چگونگی معرفی نتایج فرایند:

تحقیقات گوناگون نشان می دهد که میزان یادگیری و حل مساله در دانشجویانی که از چند رسانه ای ها برای آموزش استفاده می کنند بهتر از دانشجویانی است که فقط متن نوشتاری را مطالعه می کنند از طرف دیگر در کنار هم قرار گرفتن متن و تصویر مربوط به هر موضوع مطابق با اصل مجاورت که از اصول اساسی طراحی چند رسانه ای هاست بوده و مانع ایجاد فاصله و وقفه در یادگیری می گردد. از طرف دیگر با توجه به عدم وجود کتابی که دانشجویان را در استفاده از اینترنت، کتابخانه دیجیتال پزشکی و جستجو در پایگاههای اطلاعاتی کمک نماید وجود این

کتاب به دانشجویان کمک نموده است که نه تنها در طول گذراندن این واحد درسی فناوری اطلاعات در پزشکی بلکه پس از گذراندن این واحد همچنان به این منبع در موقع لزوم دسترسی داشته باشند. کتاب فوق علاوه بر دانشجویان پزشکی و پرستاری مورد استقبال دانشجویان سایر رشته ها نیز قرار گرفته است و متقاضی استفاده و دریافت آن می باشند و نظر به اینکه این کتاب در جشنواره سوم مطهری درغرفه دانشگاه علوم پزشکی به نمایش گذاشته شده بود و دانشجویان سایر دانشگاههای کشور نیز متقاضی دریافت آن بوده اند به نظر می رسد که میزان استفاده از این کتاب رضایت بخش بوده است.

۱۳ نتیجه گیری شامل چالش ها و مشکلات اجرایی فرآیند:

نقاط ضعف:

- ۱ - دشوار بودن خواندن متن کتاب بر روی صفحه نمایش کامپیوتر نسبت به رسانه های چاپی
- ۲ - نبودن کتاب و منابع کافی در زمینه کتابخانه دیجیتال و پایگاههای اطلاعاتی
- ۳ - عادت داشتن دانشجویان به داشتن جزوه چاپی

نقاط قوت:

۱. قابلیت ویرایش سریع مطالب کتاب با توجه به تغییرات مستمر در اینترنت و پایگاههای اطلاعاتی
۲. قابلیت درج فیلمها و انیمیشن های آموزشی جدید به مطالب کتاب
۳. عدم نیاز به نصب برنامه ای خاص جهت اجرای کتاب
۴. قابلیت تورق کتاب
۵. قابلیت جستجو در متن کتاب و علامت گذاری صفحات مهم جهت مراجعه بعدی
۶. چند رسانه ای بودن کتاب
۷. امکان افزودن صفحات جدید در بین صفحات قبلی

۴ فهرست تائیدیه های مربوطه به فرایند (پیوست):

برای قرار گرفتن فرآیندهای ارسالی در سایت جشنواره ارسال موافقت صاحبان آنها به دبیرخانه جشنواره لازم است